

5. 3. 2023–12. 3. 2023 * LIII * 2230

Župnijski list stolne župnije

~ Ljubljana Sv. Nikolaj ~

2. POSTNA NEDELJA

»Blagoslovil te bom in napravil iz tebe velik narod.« Kakšna obljuba, kako čudovito in vzvišeno. Potem pa: enoličnost vsakdanjega dela, reševanje spora z Lotom, kjer se že pokaže, da Abram bolj ceni mir in dobre odnose kot svojo uspešnost, pa reševanje tega nečaka, ki je padel v ujetništvo zaradi poželjivosti. V zavest pa mu nenehno sili misel, kakšen smisel ima vse to, ko nima ne potomca ne domovine, ker je poslušal Boga, naj zapusti domovino in njemu prepusti, da ga vodi v drugo, kjer ga bo obilno blagoslovil. Slišal je, verjel in sprejel. To je res upanje proti logiki človeškega upanja. Ima le skrivnostno Božje znamenje, ki ga je doživel v globokem snu. Niti ni vprašal, kdaj mu bo Bog dal, kar je obljubil. Verjel mu je. Le žena z njim trpi, razmišlja in moli; tudi svetuje mu, pa po človeško, tako da mora reševati še spor med dvema ženama. In kot vrhunec vsega doživi nedoumljivo preizkušnjo vere, Božjo zahtevo, naj mu daruje najdražje, svojega sina. In bi naredil tudi to, ko mu

ne bi angel razodel, da gre le za preizkušnjo. Velikost naroda je v številu, veličina pa v duhu vere in svetosti.

Učitelj vere za vse čase. Abrahamovo umevanje Boga je tako veliko, da mu ob tem postanejo manjše vse pomembnosti vsega človeškega. Tako se je izognil veliki zmoti, da bi si Božjo voljo razlagal po svojih predstavah in s tem svojo voljo razumeval kot Božjo, kar se tako rado prilepi ljudem, ki menijo, da duhovno življenje ustvarja zanesena molitev, množitev pobožnosti in iskanje čudežnih znamenj. Bog vzgaja in oblikuje človeka zlasti skozi preizkušnje in trpljenje, a nikoli ga ne pusti samega. Ko iščemo povezanost z njim, se učimo vere, ki je predvsem popolno zaupanje Bogu, kaže pa se v zvestobi in ljubezni vsakdanjemu poslanstvu. Zato izzveni psalm v misel: »Tvoja dobrota, Gospod, naj bo nad nami, saj zaupamo vate!« Da bomo znali breme vsakega dneva vzeti iz Božje roke – z zaupanjem.

Anton Slabe

RAZVOJ POSTNEGA ČASA – nadaljevanje

Na odločitve, da traja čas pokore prav štirideset dni, so gotovo vplivala svetopisemska poročila o dogodkih iz zgodovine odrešenja. Štirideset let je izvoljeno ljudstvo potovalo skozi puščavo v obljubljeni deželo. Štirideset dni in štirideset noči je bil Mojzes na sveti gori v Jahvetovi bližini in slavi, da mu je dal kamniti tabli s postavo in zapovedmi za pouk ljudstva (prim. 2 Mz 24, 12-18). Štirideset dni je Goljat izzival Izraelce, dokler ga ni štirideseti dan premagal David (prim. 1 Sam 17). Prerok Elija je štirideset dni in noči potoval okrepljen s kruhom do božje gore Horeb, kjer se je srečal z Bogom (prim. 1 Kr 19, 8). Bog je zahteval po preroku Jonu štirideset dni pokore, da bi bili Ninivljani rešeni (prim. Jon 5). Štirideset dni in noči se je Kristus postil v puščavi in zavrnil skušnjavca, preden je začel z javnim delovanjem (prim. Mt 4, 1-3). Štirideset dni se je Kristus prikazoval svojim učencem po vstajenju in štirideseti dan odšel k Očetu. Tako je čas štirideset dni postal Božjemu ljudstvu znamenje duhovnega boja in zmage, preizkušnje in blagoslova, žalosti in vesele tolažbe.

Začetek postnega časa je bil odvisen od datuma velike noči. K postnemu času niso šteli svetega tridnevja. Postni čas se ni povsod začel isti dan. V začetku je bil post tudi ob nedeljah (v postnem času). Sčasoma je prevladal juridični vidik postnega časa, zato so post z nedelje v 6. in 7. stoletju – nedelja je mala velika noč, ta dan ni posta – prenesli na druge dneve in tako se je štiridesetdnevni postni čas začel na pepelnično sredo, da so nadomestili nedeljski post.

NAMEN POSTNEGA ČASA

Postni čas je bil od vsega začetka čas intenzivne duhovnosti. Papež Leon Veliki je postni čas imenoval velike duhovne vaje vse Cerkve. Vse spokorne vaje so bile usmerjene na doživljanje Kristusove velikonočne skrivnosti. V tem času so skrbeli ne samo, da so več molili, temveč tudi, da so bolj molili. Veliko so brali in razlagali Sveto pismo. Posebna značilnost so bile postne pridige, ki so bile duhovno poglobljene in so dale Cerkvi velike govornike. Namen postnega časa zelo dobro izraža ureditev Rimskega misala. Štiridesetdnevni postni čas je namenjen pripravi na obhajanje velike noči. V tem času naj bi poglobili krščansko življenje, bolj pristno zaživel tisto življenje, ki smo ga prejeli pri krstu. Uspešno sredstvo za to pa je tudi pokora, ki po večstoletnem izkustvu ureja strasti; dviga duha, vliiva moč in zagotavlja zmago. Pokoro imajo v vseh časih skraj v vseh religijah v časti in jo tesno povezujejo s človekovim notranjim verskim čutom.

*Iz: France Oražem,
Leto Kristusove skrivnosti*

DOGODKI PRED NAMI

- **V ponedeljek, 6. 3.,** bo v stolnici ob 9.00 sveta maša ob Tomaževi proslavi Teološke fakultete.
- **V petek, 10. 3.,** bodo križev pot po večerni sveti maši pripravili in vodili člani ŽPS. Lepo vabljeni!
- **V petek, 17. 3.,** bo po večerni sveti maši ob 19.15 v dvorani v stolnem župnišču v okviru predavanj, ki jih organizira SKI, predstavitev knjige Boštjana M. Turka, Vojna za mir.

STOLNICA – NAŠ DOM

Emonski škofje pod kupolo – napisi na ploščah

Poglejmo še, kaj so graditelji stolnice zapisali na kamnite plošče (do leta 1911 so bile lesene) pod posameznimi škofi. Prevod povzemamo iz knjige Ane Lavrič, Ljubljanska stolnica, umetnostni vodnik:

Pod Maksimom beremo: »Sv. Maksim, škof v Emoni, zavetnik te stolnice in mesta, apostol domovine, po vladanju velik, po kreposti stanovitnosti večji, po svetosti največji. Ko so ga v Asisiji zaradi vere kamnali, si je pridobil mučeniški venec.

Praznuje se 29. maja. Nastopil leta 242, umrl leta 252.«
Dostavek »Lesen [napis] postavljen 1712, kamnit postavljen 1911« se ponovi tudi na drugih treh ploščah.

Florij je opisan takole: »Sv. Florij, škof v Emoni. Te prebivalce je razsvetljeval nič manj z naukom kot svetostjo. Domovina mu vrača sprejeto vero, ki jo je širil. Svete ostanke škofa časti Pula, kjer je umrl v apostolski službi. Praznuje se 27. oktobra. Nastopil [leta] 332 umrl 397.«

O Kastu piše: »Kast, škof v Emoni, Maksimov naslednik v pastirski službi, slaven po kreposti in trdni veri, v kateri je poučeval ljudi. Na rimskih sinodah ga je sprejel papež Damaz. Njegove zasluge vredno označuje ime Cisti. Nastopil leta 349. umrl leta 368.«

Genadija nam napis predstavi takole: »Bl. Genadij, škof v Emoni. Emonsko čredo, ki se je razkropila zaradi Atilovega besnenja, zbere, zbrano ohranja v Gospodovi postavi, utrjuje z apostolsko gorečnostjo in jo počasi na čudovit način množi. Bil je navzoč na 5. rimski sinodi. Nastopil leta 485, umrl leta 503.«

Podatki, ki so jih naročniki v velikem navdušenju nad Emono kot predhodnico Ljubljane dali zapisati pod niše, seveda (kot smo videli) ne držijo presoje sodobnega kritičnega zgodovinopisja. Zaključimo lahko, da je po današnjem vedenju kot emonski škof izpričan le Maksim, Florij ostaja na meji med legendo in zgodovinskim izročilom, Kast in Genadij sta celo povsem legendarna, kljub temu pa njihove simbolične podobe s svojo veličino in notranjo močjo še naprej neokrnjeno odigravajo vlogo antičnih temeljev in opornikov ljubljanske škofije. Nikjer pa ni rečeno, da ne bi kakšna nadaljnja raziskava ne mogla prinesiti kakšnih zanesljivejših podatkov, na koga bi se lahko nanašale zapisane trditve o emonskih škofih.

GODOVI IN PRAZNIKI

- **Nedelja, 5. 3.: 2. postna nedelja**
- **Ponedeljek, 6. 3.: sv. Fridolin, opat**
- **Torek, 7. 3.: sv. Perpetua in Felicita, mučenki**
- **Sreda, 8. 3.: sv. Janez od Boga, redovni ustanovitelj**
- **Četrtek, 9. 3.: sv. Frančiška Rimska, redovnica**
- **Petek, 10. 3.: sv. 40 mučencev iz Armenije**
- **Sobota, 11. 3.: sv. Benedikt, škof**
- **Nedelja, 12. 3.: 3. postna nedelja**

URNIK SVETIH MAŠ

DELAJNIKI:

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 18.30

OB SOBOTAH IN PRVIH PETKIH
tudi ob 16.00

CERKVENI PRAZNIKI NA DELOVNI DAN:

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30,
16.00, 18.30

NEDELJE IN ZAPOVEDANI PRAZNIKI:

6.30, 8.00, 9.00, 10.30, 11.30,
12.30, 16.00, 18.30

POBOŽNOST KRIŽEVEGA POTA

je v stolnici vsak petek ob 8.30
in po večerni sveti maši ter ob
nedeljah ob 15.30.

Lepo vabljeni!

SKUPNA MOLITEV V STOLNICI

Vsak dan

8.30 in 18.00: rožni venec

Nedelja

15.30: molitev pred izpostavljenim
Najsvetejšim

Prvi četrtek

po večerni maši molitev v čast
svetemu Jožefu

Prvi petek

8.30: molitev pred izpostavljenim
Najsvetejšim

15.00: ura Božjega usmiljenja

Prva sobota

8.30: molitev pred izpostavljenim
Najsvetejšim

VABLJENI NA

kateheze

ZA MLADE IN ODRASLE

OKUSITE IN GLEJTE,
KAKO DOBER JE GOSPOD.

PS 34, 9

KATEHEZE BODO POTEKALE VSAKO NEDELJO IN ČETRTEK
OB 19.30 V ŽUPNIŠČU LJUBLJANSKE STOLNICE.
ZAČETEK JE 29. 1. 2023.

Mobilna aplikacija
Stolnica

TBB – stolniška oznanila
izdaja Stolni župnijski urad.
Odgovarja Roman Starc, župnik.
Dolničarjeva 1, Ljubljana.
roman.starc@rkc.si / 041/746 354
<http://www.stolnica.com/>

Informacije dobite tudi na spletnem

naslovu: <http://stolnica.com/>
Stolnica - Ljubljana - Cathedral

@stolnica

